

znał się do niepowodzeń, co uważa za rekojmie, iż nie będzie poszukiwał odwetu, dodaje, iż w ostatnich czasach popełniono wiele niesprawiedliwości, a ufność może się opierać tylko na sprawiedliwości. *Times* zaś występuje przeciwko systemowi osobistych rządów Napoleona, który według niego może znaleźć tłumaczenie tylko w ciągłym powodzeniu. Dzienniki niemieckie w ogóle mało się zajmują mowami cesarza Napoleona, lecz też i mało pokładają ufności w jego pokojowych zapewnieniach.

Oznajmiana przez wiele dzienników wiadomość, jakoby cesarz Napoleon w Salzburgu obiecał ministrowi Becke poparcie w zaciągnięciu pożyczki austriackiej w Paryżu, nie potwierdza się, gdyż jak donoszą, Austria za przykładem Włoch, chce szukać pomocy w swych finansowych kłopotach, w majątkach kościelnych, w którym to celu zostali zwołani biskupi z zachodniej połowy monarchji do Brna (Brünn). Dziwnem jest jednakże, iż rząd nie odwołał się w tym względzie do biskupów węgierskich, którzy są przychylniejsi dla jego polityki od biskupów cislitawskich, którzy jak wiadomo są jednymi z najgłośniejszych przeciwników p. Beusta. Pogłoski, jakoby gabinet cislitawski zaraz miał być utworzony, okazały się również przedczesnymi i mylnymi jak i o mianowaniu księcia Metternicha ministrem spraw zagranicznych. Pomiędzy delegacjami wiedeńskiej rady państwa i sejmu węgierskiego, główną przeszkodę do porozumienia, stanowi kwestja długu publicznego. Delegacja węgierska zgadza się już na przejęcie w pewnym stosunku procentów od tego długu, lecz nie na rozdział samej sumy długu, z obawy, że w zachodniej połowie monarchji potem nastąpi redukcja procentu, która zmniejszy w istocie dług, na co wschodnia połowa nie potrafiłaby się zdecydować.

Sprawa statku *Germania*, która miała miejsce w Ruszczuku, zaczyna stawać się groźną. Serbia, jak donosi nasz telegram, protestuje energicznie przeciwko postępowaniu władz tureckich i nieposzanowaniu państw serbskich; jeden z konsulów zagranicznych w Ruszczuku zwinął swą flagę, a jenerałny konsul austriacki uda się tam dla zbadania wspomnianej sprawy. Wiadomości z Turcji odznaczają się dziwną sprzecznością: kiedy nasz onegdajszy telegram z Aten z 2-go b. m. donosił, że działania wojenne na w. Kandji zostały wstrzymane i wysłanie tam międzynarodowej komisji, zgodnie z wymaganiami wielkich mocarstw, ma nastąpić bezzwłocznie, telegram z Konstantynopola z 3-go b. m. donosi, iż Porta odmownie odpowiedziała na notę wielkich mocarstw w przedmiocie Kandji. Tymczasem dzisiejszy nasz telegram z Konstantynopola donosi, że w Serbji panuje silne wzburzenie, w skutku którego redyfy otrzymały rozkaz udania się do Rumelji.

Kiedy powstanie w Hiszpanji, jak zewsząd donoszą, zostało przytłumione, trudno sobie wytłumaczyć, dla czego rząd madrycki polecił powołać wszystkich urlopowanych żołnierzy i nie udzielać żadnych nowych urlopów, oraz powołać, jak doniósł wczorajszy nasz telegram, eskadrę z oceanu Spokojnego do Kadyksu.

Zwracamy uwagę czytelników naszych na zamieszczoną poniżej korespondencję ze Lwowa.

Telegramy

DZIENNIKA WARSZAWSKIEGO.

Wiedeń, 6 września. Francuzki okólnik z 25-go sierpnia powiada: Podróż cesarstwa jedynie była spowodowana przez myśl udzielenia rodzinie cesarsko-austriackiej do wodu serdecznej sympatji. Wsze-

lako obydwa wielcy monarchowie nie mogli być razem przez kilka dni w poufnej ścisłości, bez wynurzenia sobie swych wrażeń i wymiany myśli o kwestjach ogólnego interesu. Rozmowy te nie doprowadziły do nieusprawiedliwionego obecnem położeniem rzeczy postanowienia kombinacji. Rozmowy te nie mogły mieć przypisywanego im przez nowiniarzy charakteru. Dawno przed Salzburgiem obaj monarchowie okazali pokojowe usposobienia; przy spotkaniu nie mogli innych wyjawiać zamiarów, jak tylko wytrwania w tych samych usposobieniach; rozmowy ich ograniczyły się na udzieleniu w tym względzie zapewnienia, tak, że w zjeździe salzburgskim należy upatrywać nową podstawę do zaufania w utrzymanie pokoju.

Konstantynopol, 5 września. Ambasador ruski, jenerał Ignatjew, wyjeżdża w niedzielę do Krymu. — *Levant-Herald* pisze: Redyfy otrzymały rozkaz udania się do Rumelji, z powodu wzburzenia w Serbji.

(Correspondens Bursau.)

Wiadomości telegraficzne.

* **Paryż, 3 września.** Hr. Goltz wrócił tu dziś z rana. — Przy wyborze deputowanego w Grenoble, kandydat niezależny utrzymał się większością 3,400 głosów. — Z Madrytu donoszą pod datą dzisiejszą: Wszyscy urlopowani tymczasowo żołnierze zostali powołani, udzielanie zaś nadal urlopów zostało zawieszono. (*Wolff's T. B.*)

* **Konstantynopol, 3 września.** Obiega pogłoska, że Porta dała odpowiedź odmowną na ostatnią notę wielkich mocarstw w kwestji kandjockiej. (*Tamże.*)

* **Bukareszt, 3 września.** Konsul jenerałny austriacki Eder udał się z polecenia swego rządu do Ruszczuku, dla zbadania smutnego wypadku, który miał miejsce na parostatku „Germania.” (*Tamże.*)

* **Bukareszt, 3 września.** P. Gusbi, poprzedni namiestnik Jass, mianowany został, na miejsce Dmitrjusza Bratiano, ministrem oświecenia. (*Corr. Bür.*)

* **Peszt, 4 września.** Lloyd donosi w swym dzisiejszym numerze, że Lonyay zamierza zaproponować mianowanie komisji państwa, złożonej z sześciu członków, dla zbadania położenia finansowego Austrii. (*Die Presse.*)

* (Rozdział wsparć na dotkniętych powodzią). Wczoraj o godzinie 9-iej wieczorem, odbyło się w mieszkaniu prezydenta miasta, posiedzenie komitetu zajmującego się rozdziałem wsparcia, pomiędzy dotkniętych powodzią warszawian i prażan. Na posiedzeniu tem zajmowano się między innemi kwestją nowego, a trzeciego z kolei rozdziału kwoty rs. 5000 pomiędzy tych nieszczęśliwych. Rozdział ten ma nastąpić w nadchodzącą środę, to jest d. 30 sierpnia (11 września), jako w dniu imienia Najjaśniejszego Pana o godzinie 1-iej z południa, i dokonany będzie przez te same co i poprzednio delegacje, złożone z członków komitetu, przy pomocy właściwych opiekunów cyrkulowych. W tym celu szanowni opiekunowie zechcą się zgłosić o godzinie 10-tej rano we środę do kasy głównej ekonomicznej m. Warszawy, dla podniesienia z tejże kasy właściwych, a dla każdego cyrkulu przeznaczonych kwot, a następnie około godziny 1-iej, po zejściu się wszystkich delegacji w tych samych co i poprzednio miejscach, przystąpić niebawem wspólnie do pomienionej czynności. Nadmienić tu winniśmy, iż przy regulowaniu wczoraj rachunków przez komitet, okazało się, iż niektóre z osób, którym powierzone były przygotowanie przy urządzeniu zabawy roboty, odstąpiły z przypadających im należności, znaczną część na korzyść powodzian. I tak: pan Józef Unger, za różne roboty drukarskie, odstąpił rs. 100, p. Jan Daworski za także roboty rs. 41, i pan Edward Gąsior, malarz, za roboty około namiotów tak w parku Łazienkowskim, jak w ogrodzie Saskim, całą przypadającą należność rs. 10.

* (Spaceruje kolejną żelazną). W przyszłą niedzielę, jak to już raz miało miejsce, odbędzie się spacer kolejną żelazną do Skierniewic i stacji pośredniej klasą II i III z powrotem bezpłatnym. Przejazdka poprzednia tak udogolniona przez dyrekcję dróg żelaznych, najzupełniej zadowoliła turystów warszawskich, a lubo rozkoszny ogród w Pruszkowie zamknął swe furki dla przybyłych gości, nieogócinność jednak ta nie była bezwarunkową, odnosić się bowiem głównie miała do tych, co na trawnikach i w altanach tej prywatnej willi negliżować i na dobre z zapasikami gastronomicznymi rozstasowywać się chcieli. Co do stacji Skierniewice, czeka pasażerów niespodzianka urozmaicenia spaceru i nowych wrażeń. Trzy wiorsty od Skierniewic oparkowaną część lasu, sztuka zmieniła w zwierzyńiec, gdzie się chowają i mnożą sutki jeleni i danieli i gdzie przechodzeń karmić się może niezwykłym widokiem, jak wiatronogie zwierzęta, nieczując pozbawienia wolności otaczającym je płotem, harcują swobodnie po gęstwinach, łąkach i polankach — już to pojedynczo, już w rodzinnych kółkach. Kilka wiorst dalej znajduje się bażantarnia, gdzie znów w jej galerjach i zaroślach gnieźdzą się tysiączne pary szarawych i złotopiórych bażantów. — Aby ułatwić warszawianom zapoznanie tych godnych widzenia miejscowości, pocztalterja w Skierniewicach na bryczkach ekstrapocztowych i obywatelskich urządza jazdę omnibusową za bagatelną opłatą do jednego lub obydwu wzmiankowanych zakładów. — Pierwszy pociąg spacerowy z Warszawy wyrusza o godzinie 6 1/2, drugi o 11-iej, trzeci o 1-iej, czwarty o 3-iej.

* (Homeopatyczne środki przeciw cholercze). Otrzymałmy z Genui następujący artykuł: „Pan S. Giordano, profesor akademji królewskiej medycznej w Turynie, wychodząc z zasady, że cholera mogłaby być istotą natury roślinnej, przedstawia lekarzom radę używania siarki jako środka przeciwko tej epidemji. Sądzi on, że możnaby czasem dać wciągać kwiat siarczany zmieszany z węglem i kamforą, płukać podniebienie roztworem kwasu siarzanego w wodzie, brać wewnętrznie siarkę dozami od 15 do 20 centigramów (to jest od 3-ch do 4-ch gran) co siedm lub ośm godzin; wysypywać siarką codziennie obuwie wewnątrz, a w wielkich nagromadzeniach ludzi, jako to: rzemieślnikom w fabrykach lub żołnierzom w koszarach, profesor wyżej wzmiankowany radziłby lać kilka kropel siarzanego kwasu do wody, którą piją”. (Już poprzednio w piśmie naszym podaliśmy środek zalecany przez homeopatów nasypywania mleka siarki w obuwie jako prezerwatywy od cholery. *P. R.*)

* (Kronika prowincjonalna). W dniu 26-m czerwca, we wsi Celinowie (w pow. mińskim), z niewiadomej przyczyny spaliły się trzy stodoły, oszacowane na rs. 1,540. — We wsi Jasienicach (w pow. radziwiłskim), w dniu 31 maja, skutkiem nieostrożności spaliły się trzy domy mieszkalne wraz z wszelkimi ruchomościami. — We wsi Szamotach (w pow. grodzieńskim), w dniu 25 czerwca z niewiadomej przyczyny spaliła się stajnia wraz z siedmioma znajdującymi się tam końmi i uprzężą. — We wsi Rytomoczydłach, (w pow. górno-kalwaryjskim), w dniu 21 maja z niewiadomej przyczyny spalił się dom i dwie stodoły, zaasekurowane na rsr. 1,290. — We wsi Siorkach (w gminie radimin), w dniu 12 czerwca od uderzenia piorunu, spalił się dom nowy, jeszcze zupełnie nie wykończony. — We wsi Żyrówku, (w pow. górno-kalwaryjskim), z tejże samej przyczyny spaliła się stodoła zaasekurowana na rs. 410. — W dniu 2 (14) lipca, we wsi Rzencicach (w pow. noworadomskim), z niewiadomej przyczyny spaliły się dwa domy. — We wsi Błęszyńskie Brzeziny (w pow. częstochowskim), w dniu 7 (19) lipca, od uderzenia piorunu, spalił się dom z zabudowaniami gospodarczymi i ruchomościami, do soltysa Jana Sosnowskiego należący. — W dniu 11 (23) lipca, we wsi Wisłoka (w pow. noworadomskim), z tejże samej przyczyny, spalił się dom, otaksowany na rs. 90. — Na folwarku Fenzelewie (w pow. marjampolskim), w d. 7 lipca, spalił się dom staroz. Zymana, zaasekurowany na rs. 260, wraz z ruchomościami na rs. 821 otaksowanymi. — W tymże dniu, na folwarku Pogermoń, spalił się dom murowany, należący do dziedzica Puscha, zaasekurowany na rsr. 3,310, wraz z ruchomościami na rsr. 2,000 ocenionymi, przyczyna tego pożaru dotąd jeszcze niewysledzona. — W dniu 13 lipca, we wsi Isztandze (w pow. kalwaryjskim), od uderzenia piorunu, spalił się dom zaasekurowany na rs. 430, przyczem sam właściciel włościanin Piotr Pukas, został zabity. — W m. Janowie (w pow. przasnyskim), w dniu 6 lipca, z niewiadomej przyczyny powstał pożar zniszczył z gruntu 24 domy mieszkalne z wszelkimi przybudowaniami gospodarczymi. Straty ztąd wynikłe, wynoszą do rsr. 6,500. — W dniu 6 lipca, we wsi Papisówce (w pow. lubartowskim), od uderzenia piorunu spaliło się 7 domów włościańskich i 9 stodół. — W dniu 2 lipca, z tejże samej przyczyny (w pow. olkuskim), spaliły się we wsi Bóbr Biskupi, dom i obórka, a we wsi Glakowie, stodoła. —

dzy niemi blask ognia na Rżinie, który oświecał całą okolicę, służy jasnym dowodem, że lud nasz żywi zawsze święte uczucia dla drogocennych pamiątek swoich znakomych królów; że dotąd płynie w jego żyłach gorąca krew, która budzi w nim śmiałą myśl, i że lud, który żywi tę myśl, nie dozwoli, ażeby jakakolwiek siła *przyparta go do muru*." Z innych telegramów okazuje się, że w wielu miejscach rozlegały się ruskie okrzyki „hura”, przyhlesione przez Czechów z moskiewskiej wystawy etnograficznej. W samej Pradze, o ile wnosić można z opisów, miała miejsce wspaniała uroczystość, w której cały naród wziął udział. Niestety, rozmiary naszego pisma nie dozwalają nam podać szczegółowy opis tej uroczystości.

* (Porąbane „hura”). *Narodni Listy* donoszą, że pewien budowniczy praski, p. G., podczas uroczystości przywiezienia do Pragi korony św. Wacława, wznosił na górze Žižkowej, z tarcic na trzy sążnie wysokich, wyobrażenie z liter zwykłego ruskiego „hura”. Tarcice pociągnięte były mocno smołą, tak, ażeby mogły palić się przez całą noc. Lecz przed zmrokiem jeszcze, przyszło na górę Žižkową dwóch żandarmów i trzech policjantów, którzy rozpytawszy się, kto zrobił to wszystko, kazali sobie podać topory i poczęli rąbać w pocie czoła nasze „hura”. Rąbali oni tarcice tak długo, aż nareszcie nie pozostało po nich śladu.

Ameryka.

* (Prezydent.—Jenerał Grant.—Cholera). *Nowy-Jork*, 24 sierpnia. Liczne kluby organizują się w Waszyngtonie, Cincinnati i innych miastach, w zamiarze ponownego wyboru prezydenta Johnsona. *New York-Herald* zachęca prezydenta do ogłoszenia amnestji i do utworzenia nowego gabinetu.—Jenerał Grant usunął z ministerstwa wojny licznych urzędników wyższych.—Cholera wybuchła w stanie Illinois. (*Corr. Hav. Bul.*)

* (Sprzysiężenia). Podług wiadomości z Haiti, otrzymanych przez Nowy-Jork, w rzeczywistości pomienionej wykryto kilka sprzysiężeń, skierowanych przeciw prezydentowi Salnave. Aresztowano skutkiem tego znaczną liczbę osób. (*Tamie.*)

Anglja.

* (Stan finansowy) Anglja jest ciągle bardzo zadawalniający. Budżet tegoroczny przedstawia przewyżkę półtora miliona f. szt. Przewyżka ta posłużyła do cofnięcia prawa o zabezpieczeniach morskich i do zmniejszenia długu publicznego. Rezultat ten świadczy o pomyślności materialnej Anglji, którego powinszować należy wszystkim zarówno stronnictwom. (*La Fr.*)

* (Przyjaciele kandjotów). *Evening Star* pisze: Przyjaciele kandjotów niestraciwszy ochoty po stracie *Arkadion*, wzięli się znowu do dzieła, i chociaż na wybrzeżach Kandji spełniają jeszcze służbę dwa czy trzy statki, wkrótce jednak na wodach greckich ukazały się dwa pajsilniejsze i najszybsze parostatki pancerne. Oba te statki, zbudowane w ostatnich dniach wojny amerykańskiej na warsztatach Liverpoola, należą do najpiękniejszych w tym rodzaju. Jeżeli *Arkadion* odbył blisko pięćdziesiąt wypraw do wybrzeży Kandji, to cóż można powiedzieć o nowych przybyszach, którzy pod względem budowy i szybkości o wiele przewyższają dawnego *Warblera*. (*Nord.*)

Austrja.

* (Ministerstwo.—Delegacje.) *Wiedeń*, 2 września. Wątpliwie co do mającego nastąpić niezwłocznie ukonstytuowania ministerstwa cislitawskiego, okazała się ze wszech miar usprawiedliwioną. Ze strony półurzędowej donoszą już dziś, że ani w tej kwestji w ogólności, ani też co do powołania do ministerstwa księcia Karola Auersperga w szczególności, nie powzięto jeszcze dotąd żadnej stanowczej decyzji i że wszelkie inne, obiegające w tym względzie pogłoski, są przedczesne. Jednocześnie zaprzeczają pogłoski, jakoby baron Beust zamierzał zaproponować księciu Metternichowi objęcie zarządu ministerstwem spraw zagranicznych. Pierwszem staraniem kanclerza państwa, który ma wrócić tu jutro z Gastein, będzie nadanie znowu życia naradom delegacji i doprowadzenie takowych jak najrychlej do zadowalniającego rezultatu. Główną do tego przeszkodą jest kwestja podziału długu państwa, podczas bowiem gdy Węgry zgadzają się jedynie na przejęcie pewnej części procentów rocznych od tego długu, delegacja cislitawska obstaje za tem, ażeby cały dług państwa rozdzielony został pomiędzy obie połowy monarchji. Przeciw temu ostatniemu trybowi Węgry nadmieniają, że Niemcy cislitawscy przedsięwzją następnie

redukcję procentów od przypadającej na nich części, i w ten sposób ulżą sobie znacznie ciężar, podczas gdy Węgry, które nie chcą nie wiedzieć o obniżeniu procentów, nie będą mogły wziąć w tej uldze żadnego udziału. Okazuje się przeto, że pomimo wszelkich zapewnień p. Becke, bankructwo państwa odgrywa stale ważną rolę w naradach delegacji, przyczem atoli jedna strona przypisuje drugiej zamiar spowodowania tej ewentualności. (*Nordd. A. Z.*)

* (Synod biskupów.) Austrja, idąc za przykładem Włoch, chce nakłonić kościół do przyjęcia swemu synowi w pomoc przez ofiarowanie mu swych skarbow; wezwanie w tym względzie ma być wystosowane przedewszystkiem do biskupów nie węgierskich, którzy zaproszeni zostali w tym celu na zwołanie do miasta Brna (Brünn). Wiadomość ta, którą przyniósł telegraf bez podania źródła, wydaje się tem wątpliwszą, że rządowi nie służy, jak się zdaje, prawo zwoływania synodu w tym celu, i że z drugiej strony trudno zrozumieć, dla czego ominięto przy tej sposobności biskupów węgierskich. Zdaje się, że Węgry są daleko lepiej dla podobnego środka usposobione niż prowincje z tej strony Litawy, gdzie środek ten może zwiększyć jeszcze opozycję wyższego duchowieństwa względem kanclerza państwa, barona Beusta. (*Nordd. A. Z.*)

Francja.

* (Zaprzeczenie). *La Patr.* pisze pod datą 3-go września: Jeden z dzienników donosi, że gabinet madrycki miał jakoby wystosować do ambasadora hiszpańskiego w Paryżu depezę, „zredagowaną w wyrażeniach dość kwaśnych i użalającą się na postawę władz francuzkich nadgranicznych w obec ostatniego powstania”. Depeza ta miała być jakoby odczytaną przez p. Mon margrabiemu de Lavalette, tymczasowemu ministrowi spraw zagranicznych. Wiadomość ta jest również bezzasadną, jak i wszystkie inne wiadomości, ogłaszane o Hiszpanji w ciągu ostatnich piętnastu dni przez te dzienniki francuzkie, które stały się organami zostającymi na służbie u komitetu powstańczego, przyzwanego przez jenerała Prima.

* (Wiadomości z Senegalu). Listy prywatne z Senegalu z 9-go sierpnia potwierdzają wiadomość o śmierci Maby, słynnego marabuta, który dowodził podczas ostatniego powstania. Listy te donoszą jednocześnie, że Boubakar-Tchi-Las, król kraju Sine, protegowany Francji, zabiwszy Mabę, rozproszył całkiem oddział partyzantów, którym ten ostatni dowodził. W Senegalu panuje obecnie zupełna spokojność. (*La Patr.*)

Hiszpanja.

* (Rozbitki powstania). *Paryż*, 3 września. *La Fr.* pisze: Nieznaczne grupy chrońniących się co chwila do Francji, świadczą o małości powstania hiszpańskiego. Prefekt Pau odesłał wczoraj do Bourges czterech oficerów hiszpańskich, kryjących się w okolicach Handayes i niechających powiedzieć swojego nazwiska. Dwóch z nich należy do pułku Baylena, i po powstaniu czerwcowem skazani oni zostali na śmierć. W dolinie Aspe aresztowano czterech karabinierów, którzy oświadczyli, że banda, którą zostawili po za sobą, ukaże się wkrótce na granicy.

* (Charakter powstania). *La Fr.* podaje następującą charakterystykę powstania w Hiszpanji, powtarzając słowa *Dziennika Pyreneów wschodnich*, przypisywane jednemu z dowódców hiszpańskich: „Przebiegłem, mówił on, całą Serdanję z dziećmi ludźmi. Widząc, że nikt nie przyłącza się do moich wojsk, powróciłem do Francji, rozpuściwszy swoją armję.”

Prusy.

* (Zjazd salzburski.) *Prov. Corr.* pisze o zjeździe salzburskim: Wizyta, którą cesarz Napoleon i jego małżonka złożyli niedawno w Salzburgu cesarzowi i cesarzowej austriackim, dała powód do licznych pogłosek niepokojących i domysłów trwożliwych co do celów i rezultatów politycznych tego zjazdu monarchów. Od samego początku, rząd pruski nie podzielał tych obaw. Jego sposób zapatrywania się na sytuację polityczną znalazł następnie wszechstronne potwierdzenie. Z wiarogodnych oświadczeń okazuje się, że odwiedziny cesarza i cesarzowej francuzkiej spowodowane były jedynie zamiarem okazania serdecznego udziału dla domu cesarsko-austriackiego, ciężko dotkniętego smutnym losem cesarza Maksymiljana, i że przy tych odwiedzinach nie miano na widoku celów politycznych, zdolnych wywołać obawy. (*Nordd. A. Z.*)

* (Podróż króla) do Kolonji odroczonej została, jak się zdaje, do czasu nieograniczonego. Król

otworzy posiedzenia parlamentu i odjedzie potem do Hohenzollern i Badenu. (*La Fr.*)

* (Układy z Danją). *Wiedeń*, 3 września. *Debatte* donosi, że p. Bismarck przesłał do p. Heydebrand, posła pruskiego w Kopenhadze, depezę z oświadczeniem, iż Prusy zgadzają się na propozycję Danji, ażeby zawiązano układy pufae co do kwestji Szlezwigu północnego. (*Cor. Bür.*)

* (Kontyngens armji). Po zbadaniu bliżej cyfry kontyngensu armji pruskiej, jaki utworzony zostanie po poborze rekrutów, mającym odbyć się w m. listopadzie, dojdzie się do rezultatu całkiem niespodziewanego. Korespondencja z Berlina zapewnia, że armja północna składać się będzie z 330,000 ludzi, czyli o 30,000 ludzi więcej nad liczbę przepisaną przez ustawę związkową. (*La Fr.*)

* (Narady mężów zaufania). *Berlin*, 4 września. *Prov. Corr.* pisze: Rezultat narad heskich mężów zaufania jest następujący: Reprezentacja okręgowa, podobna do istniejącej w dawnych prowincjach; żadnej reprezentacji prowincjonalnej, lecz za to stany gminne dla okręgu rządowego Kassel, odpowiadające dotychczasowemu stanom krajowym hesko-elektoralnym i z atrybucjami stanów w dawnych prowincjach; pozostawienie skarbu hesko-elektoralnego w rozporządzeniu stanów gminnych. Mężowie zaufania przyjmowani byli w poniedziałek przez króla na posłuchaniu pożegnalmem. Mężowie zaufania z Szlezwigu i Holsztynji zgromadzą się prawdopodobnie w przyszłym tygodniu w Berlinie. Następnie odbędą się narady nassauskich mężów zaufania. (*Wolf's T. B.*)

Turecja.

* (Handel niewolnikami). Wice-król Egiptu nie lubi handlu niewolnikami. *Union* powiada, że niedawno na rynku Tantah, jednym z najznaczniejszych w wice-królestwie egipskim, urzędnicy powiadomieni o usposobieniach swojego monarchy, wypuścili na wolność około dwunastu tysięcy niewolników. Prefekt policji, który niechciał dopuścić do tego środka, został złożony z urzędu i wydano surowe rozkazy, ażeby każdy, kto by przez samo zaniedbanie stał się w przyszłości winnym handlu niewolnikami, był surowo karany. (*La Fr.*)

Korespondencja Dziennika Warszawskiego.

Lwów, 3 września.

Język polski niewróży powodzenia.—Konfiskata dzienników ruskich.—Mowa Napoleona i rozczarowanie po zjeździe salzburskim.—Dymisjonowanie p. Moscha.—Agitacja węgrowska.—Sztarkl.

Pomimo tak silnych ataków dziennikarstwa galicyjskiego (które jedynie za wszystkich i we wszystkim gardłuje) i pomimo tak energicznego i szybkiego zaprowadzenia języka polskiego w szkołach, nie można w żaden sposób jakiegokolwiek powodzenia temu językowi wróżyć, ponieważ rusini, jak już donosiłem, opuszczają szkoły, a z polaków tylko ci do gimnazjów polskich się zapisują, których ojcowie do ruso i niemcozerców należą; przeciwnie ojcowie rozsądniejsi, każą się synom swym uczyć jak polskiego tak niemieckiego języka, motywując potrzebę tego tem, że język państwowy obok narodowego, jest dla każdego niezbędnie potrzebnym i zapisują przeto swych synów do gimnazjum niemieckiego.

Prokuratorja musiała widocznie otrzymać jakieś instrukcje osobne, na podstawie których konfiskaty dzienników ruskich przedsięwzięła; gdyby instrukcja nakazywała, konfiskować dzienniki które podburzają jedną narodowość na drugą, to w takim razie znalazła by prokuratorja daleko więcej materiału w dziennikach polskich, które jadem swym przeciw rusinom, posuwają się aż do bezczelności bezgranicznej. W kilkunastu dniach skonfiskowano tedy trzy różne dzienniki ruskie (dodatek do *Słowa*, *Pismo do hromady i Rus*), ten ostatni chyba dla tego, ażeby komedję, do której go powołano, odegrać w zupełności.

W powrocie z Salzburga wyraził się Napoleon III w jednej z swych mów, „że tylko słabe mocarstwa znają potrzebę zwracania opinji publicznej na zewnątrz.” Słowami temi udowodnił tedy Napoleon, że rząd francuzki musiał być słabym i że Francja nizko stać musiała prowadząc wojnę w Krymie i we Włoszech, bo właśnie wtedy miała oczy zwrócone „na zewnątrz;” logicznie też następują fakta niezaprzeczane: wojna niemiecko-duńska bez udziału Francji prowadzona, i siedmiodniowa kampanja z roku zeszłego. W ogóle zjazd salzburski, traci dziś zupełnie na poprzednio hucznie głoszonej wartości. Rozczarowanie po zjeździe salzburskim, jest nie do opisania a zwłaszcza w kółku naszej starej i nowej polonji.

